

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE

Građanska inicijativa koja je pokrenuta 23. kolovoza 2019. godine, pod nazivom **Dani kolektivne sadnje drveća u cijeloj Hrvatskoj** sa sloganom „Zasadi drvo ne budi panj,, najvećim dijelom je realizirana u razdoblju između 25. i 27. listopada 2019. Uslijed pretežito vremenskih i tehničkih ograničenja pojedine akcije sadnje diljem Republike Hrvatske još nisu dovršene. Sukladno tome, zbirni podaci i ukupan opseg inicijative nisu u potpunosti dovršeni. Web stranica građanske inicijative dostupna je na sljedećem linku: <https://danikolektivnesadnjedrveca.org>

U svakoj od 20 županija u Republici Hrvatskoj i u Gradu Zagrebu uspostavljene su organizacijske jedinice čiji je zadatak bio koordiniranje sa suradnicima i volonterima na nižim (lokalnim) razinama koordinacijskih aktivnosti. U svrhu što transparentnijeg i javnosti pristupačnijeg uvida u rezultate građanske inicijative, u suradnji s udrugom Centar za održivi razvoj GIS tehnologijama (CROGIS), uspostavljena je webGIS aplikacija s ciljem unosa pravovaljanih informacija o svakom zasađenom lokalitetu (geografski smještaj, naziv lokacije, glavni sudionici, vrsta i broj zasađenih sadnica). Terenske prostorne podatke u navedenu aplikaciju unosili su županijski koordinatori, u suradnji s lokalnim koordinatorima.

Najdominantnija stabla koja su sadena tokom inicijative su: hrast lužnjak, hrast kitnjak, hrast medunac, bukva, crni bor, platana, smreka, javor, ginko biloba, kesten, likvidambar, lipa, murva, jasen, jela, maslina, limun, naranča te jabuka. Uz sadnju stabala, sadene su i sadnice ukrasnog raznolikog grmlja.

U inicijativi je ukupno sudjelovalo oko 600 obrazovnih ustanova, 200 gradova i općina, te oko 650 raznovrsnih dionika.

-ministarstva, rasadnici, državne institucije, veleposlanici država, odgojno obrazovne ustanove, tvrtke, udruge, planinarska društva, domovi umirovljenika, obiteljska gospodarstva, razni klubovi poput boksačkih i nogometnih, nacionalni parkovi, akvariji, hoteli, autokampovi, centri kulture, dobrovoljna vatrogasna društva, dječje igraonice, obrti za čuvanje djece, župni uredi, mjesni odbori, kulturno-umjetnička društva, domovi zdravlja, centri za nestalu djecu, utočišta za žene, utočišta za beskućnike, volonterski centri, lovačka društva, bolnice, poduzeća, gradske knjižnice, telekomunikacijski operateri i dr.

Lokacije na kojima se najviše sadilo bila su zemljišta u vlasništvu (ili neposrednoj blizini) odgojno-obrazovnih ustanova te privatne parcele. Velik broj sadnica zasađen je na javnim površinama: zemljišta pod upravom Hrvatskih šuma d.d., nacionalni parkovi, parkovi prirode, zemljišta gradskih i lokalnih samouprava, na prometnim obilaznicama, igralištima za djecu, igralištima za pse, planinarskim i biciklističkim stazama, šetnicama, trgovima, zemljištima u krugu crkvenih objekata, oko sportskih objekata, okolišima groblja, stambenih zgrada, ribnjaka, jezera, u krugu tvornica, tvrtki, bolnica kao i na površinama u neposrednoj blizini spomen ploča, hotela, autokampova i dr.

Građanskom inicijativom do sada je zasađeno oko 40 000 sadnica, dok je broj unesenih sadnica 20. studenog 2019. u webGIS aplikaciji iznosio 36 380. Uslijed tehničkih i

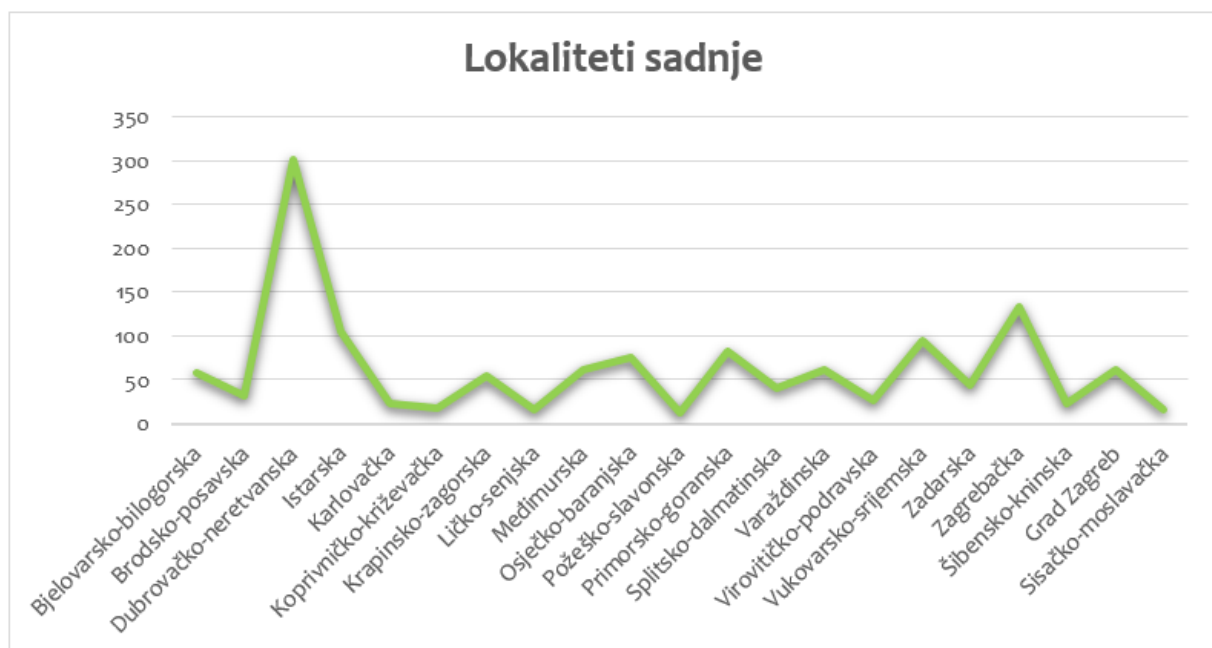
organizacijskih poteškoća, približno 3 000 sadnica s pripadajućim lokacijama još nije ažurirano i uneseno u kartografsku bazu prostornih podataka.

Lokaliteti s najvećim brojem zasađenih sadnica su Sungerski lug - Šumarija Mrkopalj (smreka) u Primorsko-goranskoj županiji i područje Medvednice (sektor 3a) na području Grada Zagreba, na kojima je zasađeno po 2 600 sadnica. Više od 1 500 sadnica zasađeno je na području Ravne Gore (Varaždinska) te na lokaciji Medvednica - Miroslavec (Grad Zagreb). U tablici je naznačeno još šest lokacija na kojima je zasađeno više od 1 000 sadnica (tab. 1.).

Tablica 1. Lokaliteti s najvećim brojem zasađenih sadnica

	Lokalitet	Županija	Broj sadnica
1.	Šumarija Mrkopalj - Sungerski lug	Primorsko-goranska	2 600
2.	Medvednica - sektor 3a	Grad Zagreb	2 600
3.	Ravna Gora	Varaždinska	1 700
4.	Medvednica Miroslavec	Grad Zagreb	1 500
5.	Šumarija Vrbovsko - Grič	Primorsko-goranska	1 100
6.	Samobor - Grdanjci	Zagrebačka	1 000
7.	Šumarija Klana - Predpomoćnjak	Primorsko-goranska	1 000
8.	Promina	Šibensko-kninska	1 000
9.	Đurđanovačke nizinske šume	Osječko-baranjska županija	1 000
10.	Ivanščica - Pogora	Varaždinska	1 000

Tokom građanske inicijative ukupno je sađeno na 1 332 lokacije na području Republike Hrvatske (sl.1). Gotovo četvrtina svih lokacija (301) nalazi se na području Dubrovačko-neretvanske županije, a na više od 100 lokacija se sadilo na području Zagrebačke (133) i Istarske županije (105).

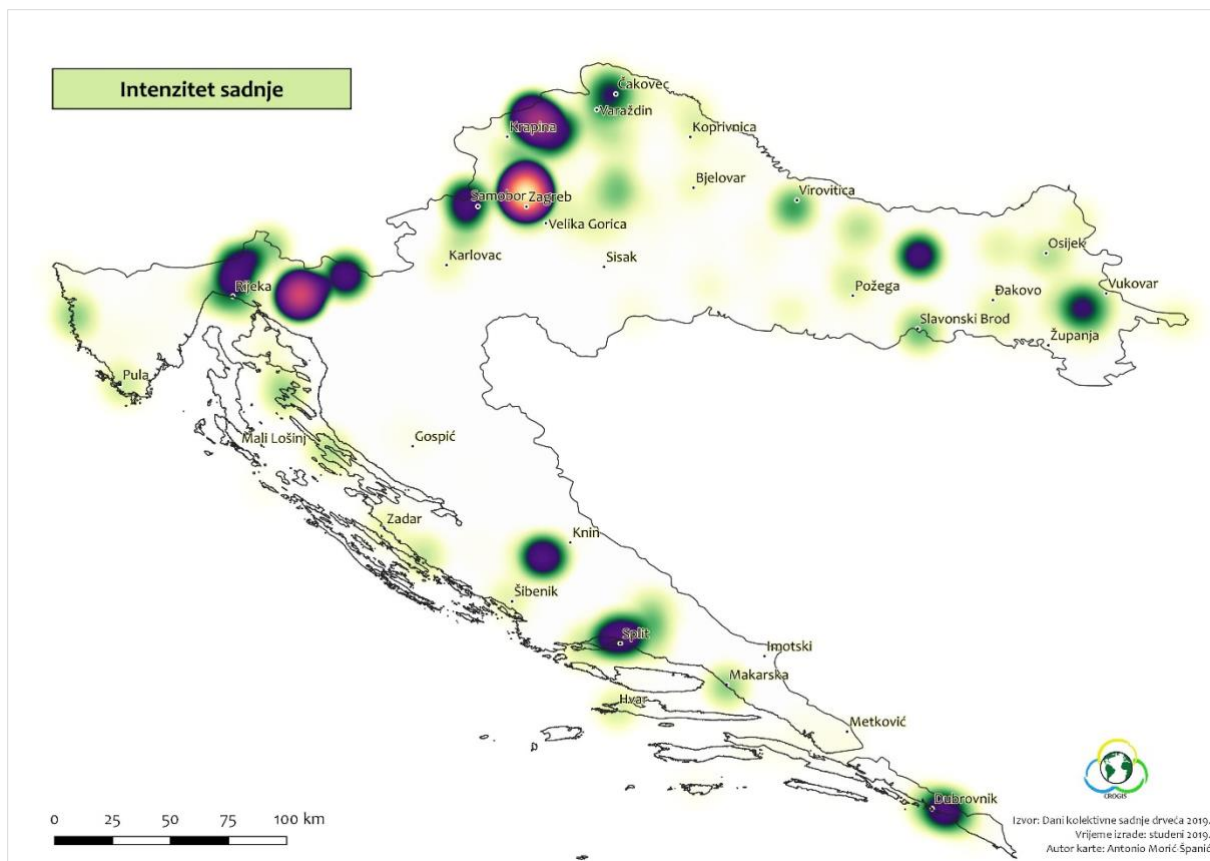
Sl. 1. Broj lokaliteta sadnje po županijama

Županija u kojoj je tokom građanske inicijative zasađena najveća količina sadnica (gotovo 20 % od ukupnog broja) je Primorsko-goranska, gdje je na 82 lokaliteta ukupno zasađeno 6 838 sadnica, uglavnom na području Gorskog kotara. Na drugom mjestu je Grad Zagreb, gdje je, većinom na padinama Medvednice, ukupno zasađeno 4 980 sadnica. Na području Varaždinske županije, na 61 lokaciji, zasađena je ukupno 3 431 sadnica, a blizu 3 000 sadnica zasađeno je i u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Više od 2 000 sadnica zasađeno je na području Osječko-baranjske i Zagrebačke županije (sl.2.).

Sl. 2. Broj zasađenih sadnica po županijama

Prostornom analizom svih zasađenih lokaliteta prema količini zasađenih sadnica generirana je karta intenziteta sadnje (tzv. *heatmap* karta) na kojoj se može uočiti intenzitet sadnje prema pojedinim područjima Republike Hrvatske (sl.3.). Područja sa slabijim intenzitetom sadnje iskazana su nijansama zelene boje, a kako se intenzitet pojačava (količina sadnica) boje se vizualizacijski pojačavaju preko plave i crvene do najvećih žarišta sadnje (žuta boja).

Sl. 3. Karta intenziteta sadnje drveća

Temeljni ciljevi građanske inicijative bili su: osvještavanje građana o važnosti i dobrobiti sadnje stabala, edukacije za djecu, spajanje građana i institucija te struke s ciljem realiziranja projekta zajedničkim snagama. Obzirom na pristigle povratne informacije, procjenjuje se kako je u sadnji sudjelovalo više od 20 000 osoba. Uspjeh ove građanske inicijative, osim činjenice da je provedena na nacionalnoj razini, jedinstven je po tome što su sve prostorne aktivnosti (sadnje) javno i transparentno iskazane kroz webGIS kartografsku aplikaciju. Geovizualizacija zasađenih lokacija primarno ima za cilj informirati širu javnost o opsegu i rezultatima građanske inicijative te ukazati na vjerodostojnost i točnost iznesenih podataka. Osim mogućnosti pregleda i pretrage lokacija prema odabranim parametrima (naziv lokacije, nositelj aktivnosti, županija), kartografska aplikacija pruža svim dionicima provedbe inicijative i ostalim građanima mogućnost dijeljenja kartografskih sadržaja putem društvenih mreža i preuzimanja isječaka karte u PDF obliku. Kartografska vizualizacija dostupna je na sljedećem linku: <https://panj.crogis.hr>

Uzevši u obzir tehnološki okvir navedene aplikacije, broj uključenih dionika te povratne informacije s terena smatramo kako je kolektivna sadnja uspješno provedena na lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini i nadamo se kako njena održivost u budućnosti neće biti upitna.

Prikupljenim podacima koje su nam dostavili iz svih podružnica i šumarija utvrđeno je da su Hrvatske šume donirale 7.000 sadnica, a uz to je prema planovima biološke obnove šuma u zajedničkoj sadnji s građanima zasadeno 14.000 sadnica.

Dani sadnje 2019. - donacija + sadnja prema BOŠ-u sa volonterima

UŠP	Vrsta sadnice	Pojedinac	Ustanova	Sadnja prema planu BOŠ-a sa
		kom	kom	kom
Vinkovci	šumske sadnice		650	
Osijek	šumske sadnice	309	295	
Našice	šumske sadnice		60	940
Požega	ukrasne sadnice		49	
Bielovar	ukrasne sadnice	37	386	
Koprivnica	ukrasne i šumske sadnice	164	1607	4.036
Zagreb	ukrasne sadnice		246	3.875
Sisak	šumske sadnice	52	154	
Karlovac	ukrasne sadnice	117	205	
Ogulin		0	0	
Delnice	ukrasne sadnice		148	5.150
Seni	šumske sadnice		149	
Gospić	ukrasne sadnice		72	
Buzet	šumske sadnice	20	392	
Split	šumske sadnice	602	878	
Nova Gradiška	ukrasne i šumske sadnice		167	
Slatina	ukrasne sadnice		195	
UKUPNO		1301	5653	14001

Zagreb, studeni 2019.

20.955

Ovom prilikom posebne zahvale bismo uputili županijskim koordinatorima:

Vehid Ibraković, Ivana Gračanac Moguš, Romana Tomić, Ana Rubeša, Livia Hrastovčak, Dejan Novak, Ivana Palanović, Karlo Pavletić, Ida Perko, Petar Kopunović Legetin, Snježana Brus, Andreja Zuzić, Zoran Marjanović, Marina Kuzmanić, Jelena Samolec, Sabina Grgačić, Kristina Čobanković, Ivana Lemezina, Sena Klanjčić, Ana Tepić, Josip Karačić, Gabriela Schoisengeier.

Također, zahvaljujemo svim institucijama, obrazovnim ustanovama, tvrtkama, ministarstvima, vanjskim suradnicima, rasadnicima te svim ostalim donatorima i građanima sudionicima bez kojih ova kampanja ne bi bila uspješno sprovedena.

Pozivamo Vas da svoja zasađena stabala negujete i adekvatno zbrinete u nadolazećem razdoblju njihovog razvoja te uživajte u „plodovima ovog stabla kojeg smo gradili unatrag tri mjeseca“.

Mateja Anđelina Kramar, nacionalna koordinatorica

Varaždin, 20. studenog 2019.